

Piersele

gmina Bartoszyce

wj. olsztynskie

1111

ARCHIWUM
OŚRODKA OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU
ul. Szwoleżerów 9, tel. 628 48 41 w. 130

Nazwa: 1441

1441 dep.
~~BIOTEKA~~
Konservacji Zesp. Pałac - Ogrod.
Krajobrazowego w Warszawie
6w Nr 9, tel. 29-67-78

Opis i mapa

Nr jednostki rejestracyjnej 1; Nr Księgi Włeczystej ---

Skarb Państwa - władający Państwowe Gospodarstwo Rolne Bezłedy Zakład Piersele
Imię i nazwisko władającego - właściciela (nazwa) imiona rodziców
Skarb Państwa - władający Nadleśnictwo Gródno Staw

WYPIS Z REJESTRU GRUNTÓW

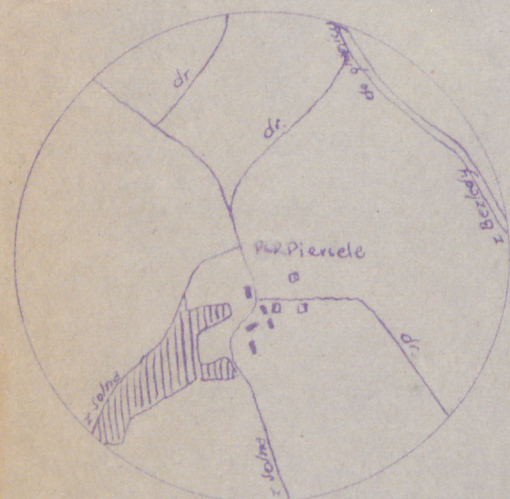
Obręb	Numer		Bliższe określenie położenia	Rodzaj użytków	Klasa	Powierzchnia			
	mapy	działki				użytków		ogólna działki	
						ha	m²	ha	m²
Piersele	2	1/1 (zrk) kontur 200	LZ	IV		0	97	0	97
Piersele	2	1/1 (zrk) kontur 115	LZ	IV		0	36	0	36
Piersele	2	26	Ls			10	14	10	16
			dr			0	02		
			Razem			11	49	11	49
			Słownie: jedenadzie hektarów czterdziestu dziewięciu arów						

MAPA

(odrys, wyrys*) z mapy ewidencyjnej)

SKŁAD ORIENTACYJNY

Skala 1: 5000

Niniejszy wypis z rejestru gruntów i mapę (odrys, wyrys*)
sporządzono według stanu z 1976 r.

Pobrano należność

zł gr.

gr

Nr ks. zam. 01/19/76

(pieczęć okrągła)

ARCHIWUM
OŚRODKA OCHRONY
ZABYTKOWEGO KRAJOBRAZU

ul. Szwoleżerów 9, tel. 628 48 41 w. 130

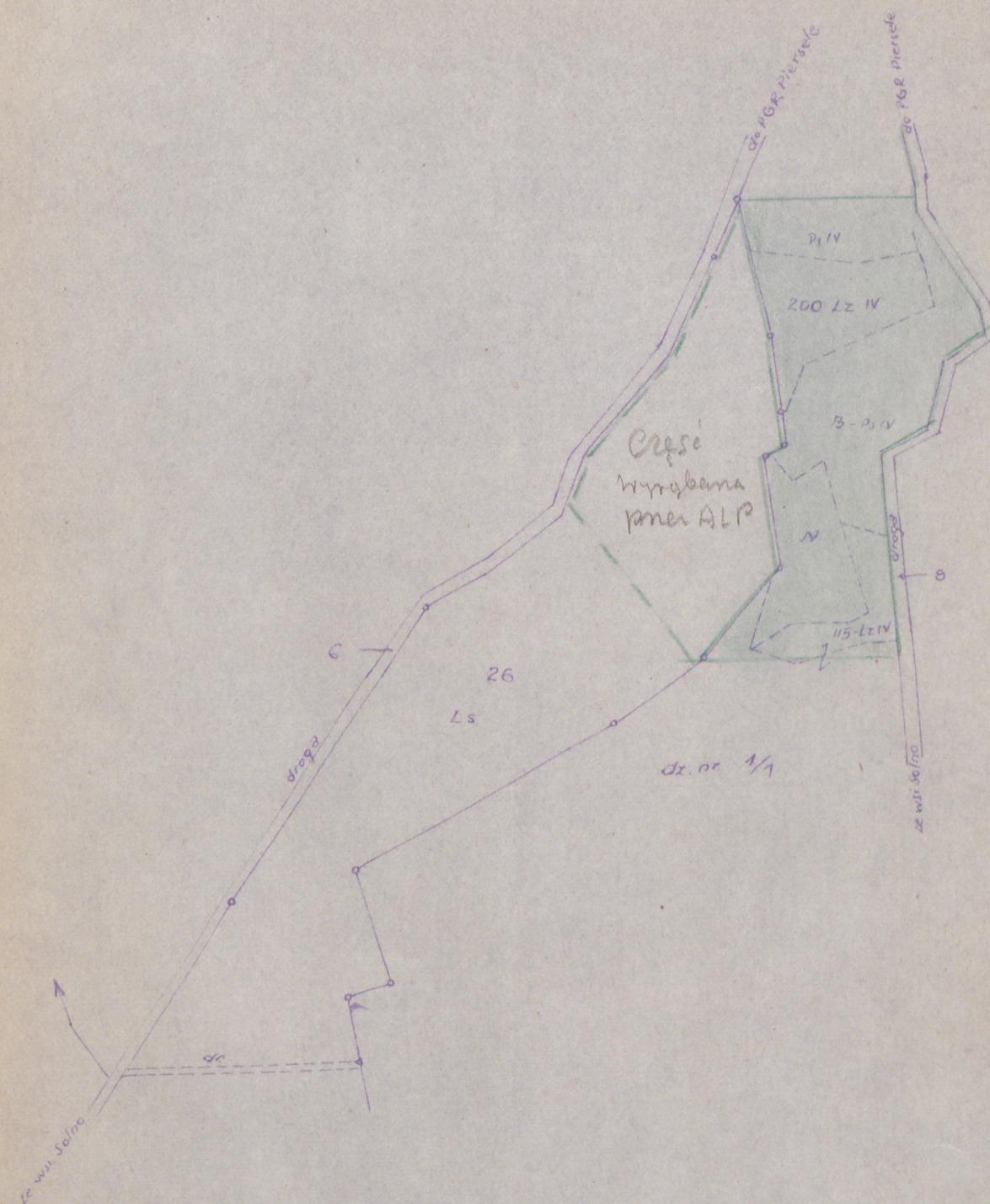
R. Urz. 4/30/A Zam. 2708/PWH/WW/CWD

Nr imm. 2441

Bartoszyce dnia 20 listopada 1976

KIEROWNIK Główny
inż. Wojciech Tomaszewski
(podpis)

Wzrak 341 - 100.000 - Kalka kred. 9 zł 70 g. - III.76

Zużyto g.

Kwota opłaty zł Zamów. Nr

Adres: miejscowość Piersiele gmina Bartoszyce województwo olsztyńskie

Nazwa parku: aktualna - dawna -

Rodzaj parku i stan jego zachowania: Park podworski mocno zniszczony z otuliną leśną. Część parku przy dawnym dworze zachowana, choć założenia parkowe są mało czytelne. Na terenie parku skład maszyn rolniczych. Pas lasu graniczący z parkiem wycięto. W lesie cmentarz właścicieli zniszczony.

Czas powstania XIX w.

Łożenie parku: Park położony jest w odległości około 1 km na południowy-zachód od trasy Bartoszyce- granica państwa. Obszar parku falisty, wznoszący się w kierunku lasu otaczającego park od strony południowo-zachodniej.

Powierzchnia parku $L_s = 1.90 \text{ ha}$	ogółem w ha 3,00 ha	w tym wód w ha 0,08 ha	czy są na niej budynki i jakie ruiny dworu pałacu z XIX w.
---	------------------------	---------------------------	---

Użytkownik parku: PGR Bezledy, Zakład Piersiele, otulina do Lasów Państwowych.

Czy jest w rejestrze: data i nr rejestru -

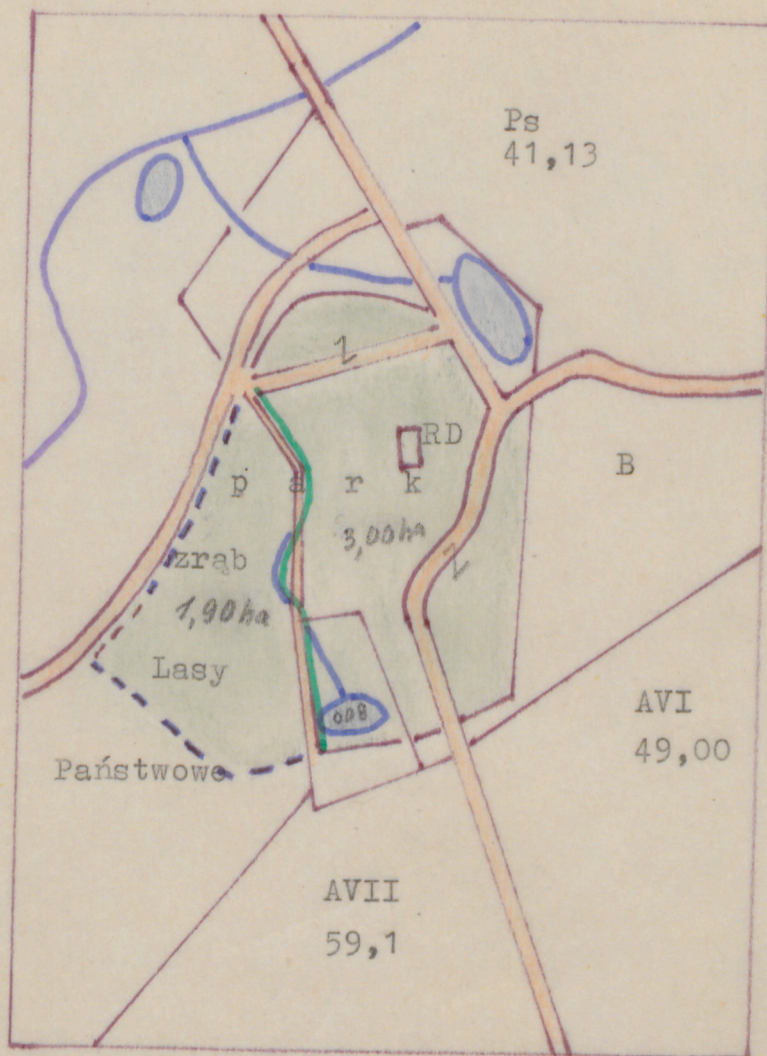
Istniejąca dokumentacja: data, autor	plan sytuacyjno-wysokościowy	inventaryzacja zieleni
	studium historyczne	założenia techn-ekonom.
	techniczna, branżowa, dokumentacja i ekspertyzy	

Przeprowadzone dotychczas remonty Nie przeprowadzano żadnych remontów.

Szkic sytuacyjny parku
w Pierselach.

1:5000

RD - ruiny dworu

Piersele gmina Bartoszyce

I. Krótka analiza historyczna.

1. Ewolucja układu przestrzennego.

Park powstał jako modny park krajobrazowy w XIX wieku z części lasu rosnącego na zachód od gospodarstwa Piersele.

2. Dawne plany.

Nie zachowały się.

3. Źródła do dziejów parku.

Przy niniejszym opracowaniu korzystano z niemieckiej mapy topograficznej w skali 1:25000, która znajduje się w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Olsztynie. Informacji ustnych udzielał Wacław Krasucki - kierownik PGR Piersele.

II. Charakterystyka stanu istniejącego.

1. Układ przestrzenny.

Park położony jest w odległości około 1 km na południowy-zachód od trasy Bartoszyce-granica państwa. Podłoże słabo zróżnicowane składa się głównie z gliny zwałowej moreny dennej oraz niewielkich torfowisk. Wysokości względne są rzędu kilkunastu metrów.

Pokrycie terenu jest zróżnicowane. Od strony wschodniej i północnej występują tereny niemal zupełnie pozbawione lasów, natomiast od południowego-zachodu przylega do parku duży kompleks leśny.

Park położony jest przy drodze dojazdowej do PGR. Teren parku jest nieco wyżej położony niż droga. Właściwie zachowana jest tylko północna część parku, reszta została wycięta. Znajduje się w tym miejscu budynek administracyjny, wokół którego rosną pojedyncze drzewa. Wewnątrz parku ruiny ^{patoku} ~~dworu~~ porośnięte roślinnością ruderalną. Od strony drogi na uwagę zasługują dąb piramidalny i buk czerwony odcinające się od reszty drzew barwą liści i pokrojem. W tej części parku znajduje się jedna aleja zastawiona zepsutymi maszynami rolniczymi biegnąca z zachodu na wschód. Pod drzewami składowany jest złom. Od zachodu dochodzi do alei druga aleja lipowo-grabowa. Od południa ta część jest ograniczona aleją grabową. Prostokąt utworzony przez te alejki położony jest na niedużym wzniesieniu porośniętym starodrzewem i podrostami. Z dawnych alejek tu biegnących nie pozostał żaden ślad. Między drzewami poukładane jest porąbane drzewo. Od zachodu i południa park otoczony jest lasem, którego

szeroki na kilkadziesiąt metrów pas wycięło nadleśnictwo, niszcząc w ten sposób otulinę. Przedłużeniem alei lipowo-grabowej jest alejka prowadząca do lasu w kierunku południowym, gdzie znajduje się zdewastowany cmentarzyk dawnych właścicieli. Południowo-wschodnia część jest zupełnie wycięta i zniszczona, z dwóch alei biegnących w kierunku południowym nie zostało śladu. Park sprawia niekorzystne wrażenie, właściwie tylko północną część można do parku zaliczyć i ją jedynie można brać pod uwagę przy renowacji.

2. Skrócona inwentaryzacja zieleni.

Na terenie parku występuje drzewostan mocno przerzedzony o składzie gatunków liściastych różnego wieku. W związku z tym wykonano pomiar pozostałych jeszcze drzew. Liczebność ich ilustruje niżej podane zestawienie.

modrzew europejski <i>Larix europaea</i>	5 szt.	160 cm
świerk pospolity <i>Picea excelsa</i>	1 "	110 cm
dąb szypułkowy <i>Quercus robur</i>	1 "	250 cm
lipa drobnolistna <i>Tilia cordata</i>	57 "	210 cm
grab zwyczajny <i>Carpinus betulus</i>	20 "	100 cm
klon zwyczajny <i>Acer platanoides</i>	2 "	250 cm
brzoza brodawkowata <i>Betula verrucosa</i>	1 "	120 cm
buk zwyczajny f. czerwona <i>Fagus silvatica</i>	1 "	300 cm
kasztanowiec <i>Aesculus hippocastanum</i>	1 "	180 cm
	89 "	

Krzewy: dziki bez czarny *Sambucus nigra*, jaśmin *Philadelphus coronata*, trzmielina zwyczajna *Evonymus europaea*.

Runo: zachwaszczone roślinnością synantropijną. Trawy Graminae. Miejscami mocno zaśmiecone.

Raport pomiarowy drzew.

md	św.	db	lp	gb	kl.	brz.	kaszt.	buk
5x160	110	250	12x160	10x110	250	120	180	300
/160/	/110/	/250/	40x220	10x90	250	/120/	/180/	/300/
			400	/100/	/250/			
			5x160					
			/210/					

3. Analiza stopnia zachowania układu zabytkowego.

Układ zabytkowy w parku w Pierselach zachował się jedynie we fragmentach. Całość założenia można odtworzyć tylko na podstawie niemieckiej mapy topograficznej. Wynika z niej, że park zajmował o wiele większą powierzchnię niż obecnie. i łączył się bezpośrednio z otaczającym go od południa i zachodu lasem. Centralnym punktem był dwór z obszernym podjazdem od strony wsch. od niego promieniście rozchodziły się aleje dochodzące do obwodowej, którą stanowiły aleja lipowo-grabowa od zachodu, grabowa od południa i lipowa od północy. W chwili obecnej w tej części parku zachowane są w/w aleje. Część południową stanowił luźnie zadrzewienie typu leśnego z czterema alejami biegnącymi na południe. Jedna prowadziła do cmentarzyka, druga do niewielkiej sadzawki, a dwie pozostałe wychodziły na pola. Z alej tych widoczna jest tylko ta, która prowadzi do cmentarzyka, zupełnie zresztą zdewastowany^{ego}. Jak już wspomniano, leśnictwo Nowa Wieś, Nadleśnictwo Górowo wycięło pas lasu od zachodu pozbawiając park otuliny. Dwór spalony został podczas działań wojennych, a ruiny jego porośnięte są roślinnością ruderalną.

4. Rola obiektu w krajobrazie.

a) zurbanizowanym

nie dotyczy

b/ naturalnym

ze względu na stan zachowania parku i położenie na skraju dużego kompleksu leśnego park nie przedstawia obecnie dużego znaczenia.

III. Wnioski dotyczące:

1. Granicy ochrony konserwatorskiej w zakresie:

a/ ochrony układu parku

ze względu na stan zachowania nie ma potrzeby.

b/ ochrony ekologicznej

zachować pozostały drzewostan

c/ ochrony kompozycji widokowej

nie ma potrzeby.

2. Ewentualnej zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania całości parku i poszczególnych jego części.

Nie traktować części północnej parku jako składowiska złomu,

drzewa na opał i zepsutych maszyn rolniczych.

3. Zakresu niezbędnej lub pożądanej renowacji.

Do renowacji nadaje się tylko część północna, gdzie zachował się drzewostan, reszty nie warto odnawiać ze względu na zupełne zniszczenie założeń parkowych. Przede wszystkim należy usunąć z alej maszyny, złom i drewno opałowe oraz wszelkiego rodzaju śmiecie, uporządkować aleje, wysiać trawę i usunąć nadmiar krzewów i podrostów zostawiając jedynie bardzo dobrze wyrosnięte, które uzupełnią przerzedzony drzewostan.

Olsztyn, 1975r.

[Handwritten signature]
Kemp
Pursh
Kemp

Nr neg. 3842. Część parku wycięta przez Lasy Państwowe.

Nr neg. 3840. Dąb piramidalny o obw. 2,50 m.

Nr neg. 3843. Lipa o obwodzie 3,70m.

Menzel

Nr neg. 3839. Lipa o obwodzie 4,0 m.

Nr neg. 3838. Pagórek, na którym był bmentarzyk
właścicieli.